25. prosince 1972

Vážení bratří v Kristu,

obracím se na Vás jako na bratry, nikoliv jako na vysoké církevní funkcionáře, protože mi nic jiného nezbývá. V dějinách církve vždycky existovala vedle tradice prorocké také církev institučí, církev hodnostářů a funkcionářů, a tyto dvě církve někdy neměly spolu takřka nic společného a nedovedly spolu takřka ani slova promluvit. Pevně doufám, že v našem případě to tak daleko ještě nedošlo. Chci Vás oslovit z hluboké nouze svědomí, z nouze, před kterou jsem stále utíkal, k níž jsem se, Bohu žel, až dosud nedovedl čestně postavit. Domníval jsem se, že nemám žádné pověření, že nejsem nikým vyzván, že mne nikdo neposílá. Trvalo to dlouho, než jsem si uvědomil, a to s velkou úzkostí, s úzkostnou starostí, zda nemýlím sám sebe, zda se neklamu, že také na mne čeká velryba. A i když jsem měl tendenci raději se nechat na několik měsíců pohltit tímto netvorem, její jícen byl přece jenom – snad proti mé vůli, ale v každém případě bez mé vůle – zatarasen, a já jsem byl svírán až do dneška úzkostí, aby po mém vyvržení z jejích útrob nebylo pro Ninive už pozdě.

Věřte mi, že mé úzkosti jsou nepředstírané, věřte mi, že mluvím, píšu z hluboké vnitřní nouze. Nepřeju si nic více, než abyste mi porozuměli. Neboť to je právě můj úkol, rozumím-li dobře: ne Vám něco vyřídit, tak abyste hleděli a neviděli, poslouchali a neslyšeli, ale abyste prozřeli a abyste uslyšeli a porozuměli.

Dali jste se cestou, které rozumíte jako zachraňování církve. Dali jste se cestou falešnou, bludnou, již tisíckrát selhavší, cestou zatracení, cestou zkázy. Kdo Vás pověřil, abyste zachraňovali církev Páně? Nestačí On na to sám? Nemá On na paměti i vrabečky a poslední květinky na poli? Myslíte, že na Vás čeká, abyste se starali o jeho církev? Nečeká! On Vás poslal s jiným úkolem do světa. Máte hlásat celému světu, každému na potkání, na protivenství nehledět. Máte milovat ty, kteří Vás nenávidí, ale nemáte je poslouchat. Pán Bůh Vás poslal k chudým, ublíženým, utlačeným, ne k mocným. Ani On sám nešel k mocným, aby chránil své stádce. Proč to děláte Vy? Vždyť On ještě poslední noc zaváhal, a vydal příkaz, aby se učedlníci ozbrojili meči. Neměl ani nepatrnou myšlenku, ani nepatrnou starost o to, jak by to jeho stádce dopadlo. Ale viděl, že to jeho stádce je slabé, že ten zápas, ten krvavý zápas že neunese. A tak vzal ten zápas na sebe. Nestal se vůdcem těch, kteří se plíží z boje. Nestal se velitelem utíkajících. Šel kupředu sám; když spali všichni, On bděl a věděl, že jde na popravu. Bratří, nechovejte se zvrhle! Nescházejte z jeho cesty! Raději jděte spát, ale nezrazujte. Snad můžete osobně zapřít, můžete selhat ze slabosti. Jsme všichni slabí. Kdo ví, co bych dělal na Vašem místě. Ale o to nejde. Jsem teď poslán, abych Vám vyřídil něco, co jsem si nevymyslel. Můžete poklesnout; ale nevykřikujte, že to je záchrana pro církev. Byla by to lež. Jste-li slabí, můžete dojít odpuštění – jako Petr. Ale budete-li klamat sami sebe, budete-li neschopni vidět svou vlastní situaci a hořce zaplakat, budete-li samospravedlivě okřikovat druhé a vydávat je na soud, nebo pomáhat k tomu – nevím, najde-li se odpouštění. Ubližujete sobě, ale hlavně ubližujete církvi. Skutečná církev je církev kříže, ne církev, která zachraňuje sama sebe. Několikrát to náš Vůdce a Pán řekl, že zrno musí zemřít, aby vydalo užitek. Církev je tady pro to, aby se obětovala, aby nemyslela na nic jiného než na to, aby vydala svědectví Pravdě. A svědectví Pravdě nemůže vydat, když bude drobně lhát. K pravdě (jeden český myslitel už to dávno řekl) se nelze prolhat. Nelze prokličkovat. Kdo myslí na Pravdu na prvním místě, jde rovně, třeba rovnou na kříž. Nemůže jinak. A kdo nechce jít na kříž, nemusí. Nikdo není nucen. Ale když jdete pryč od kříže, když se chcete kříži vyhnout a když voláte, že vedete církev, aby se vyhnula kříži, pak zrazujete jidášským způsobem, nepetrovským.

Bratří, miluji Vás. Kdybych Vás nemiloval, kdybyste nebyli mému srdci tak drazí, nepsal bych tento dopis. Církev ovšem přežije i Vaše selhání, přežije i Vaši zradu, k níž, doufám, nedojde. Ale nebylo by to vítězství vítané, čisté, nebylo by to vítězství srdci mému, kdyby bylo kaleno Vaším selháním. Bratři,

probuďte se! Nebojte se! Nebo jděte spát. Zaspěte tu noc. Zaspěte své povinnosti, zaspěte synod, zaspěte celou tuto dobu. Je v tom pro Vás více naděje, než půjdete-li cestou, kterou jste šli až dosud.

Píšu Vám v horečkách. Kdo ví, co je příčinou: zda horečky příčinou mého psaní nebo psaní příčinou mých horeček. Máte znovu možnost, jako jste jedno poselství vyložili jako bláznovství, můžete jako chorobu, nemoc, jako výplod chorého těla a chorého mozku vyložit i druhé. Ale jsem povinen Vám vyřídit, že Vaše moudrost, s kterou chcete proklouznout do budoucnosti, sami i s celou církví, je u Boha bláznovství.

Bratří, pro Ježíše Krista Vás prosím: pusťte svýma ušima k svému duchu poselství, s nímž k Vám jsem poslán. Je to poselství tvrdé. Vaše moudrost je u Boha bláznovstvím.

Vím, že se mi nepodařilo zvolit pravé slovo. Hospodin se Vám směje, Bůh se vysmívá Vašemu pošetilému a falešnému pečování. To jen já, člověk Vám podobný, se nedovedu od srdce smát s Ním, a je mi úzko.

K tomu korespondence mezi Jakubem Trojanem z března 2009

13. března 2009

Milý Ladislave,

dospěl jsem v sepisování na počátek sedmdesátých let a vstoupil jsem do dramatické fáze vztahů mezi Novou orientací a synodní radou. A právě do tohoto období (konec roku 1972 a další měsíce, než jsme ztratili s Fredou státní souhlas,- J. Šimsa ho právě ztrácí!) – jsem v materiálech u Tvého dramatického dopisu Kejřovi a Škarvanovi. Velice rád bych ho uveřejnil, přesně zapadá do situace, kdy synodní rada opouští zápas se státními úřady a pouští se do zápasu s námi, a nás obviňuje ze všeho zlého, co na církev přichází. Vzpomínám si, že už v době, kdy jsi dopis napsal, jsi měl nad ním jisté otazníky – byl napsán v horečce – a tak se neodvažuji bez dotázání zařadit jej do závěrečných stránek vzpomínání. Dopis si znovu pročítám – nikoliv s objektivizujícím pohledem historika, k čemuž mám na hony daleko, – ale jako ten, kdo stál uvnitř tlaků a hrozeb spolu s Tebou a dalšími.

Prosím o brzkou odpověď,

zdraví

Jakub

14. března 2009

Milý Jakube,

principiálně proti „zveřejnění“ nic nemám. Ovšem musíš sám zvážit, kolik si toho sám pamatuješ (obávám se, že ne moc, jak se zdá vyplývat z tvých formulací). Především jsem byl ve vysokých horečkách, a to znamená, že jsem se dost nekontroloval. Nebyl jsem ani schopen psát, tak jsem to nadiktoval do magneťáku (byl jsem doma sám, Heda byla v práci, děti ve škole). Ale – jak mi právě Heda připomněla – trval jsem na tom, aby kazetu s nahrávkou okamžitě někdo (dokonce jsem chtěl posla některou z dcer) odnesl na SyRadu. Hedě se to nezdálo a přivolala na poradu Tomáše Růžičku. Výsledkem porady bylo, že se počká, až budu víc při sobě. Když mi klesly horečky, „dopis“ (stále jen zvukový) jsem neodeslal, ale po několika dnech jsem jej přepsal (ale možná, že ho mezitím přepsala Heda nebo někdo z návštěvníků); ovšemže jsem jej nešířil, když nebyl odeslán, ale ukázal (či přehrál) jsem ho několika nejbližším přátelům (už se nepamatuji, jak k tomu došlo – mám dojem, že kromě Tomáše ho slyšel nebo viděl Honza Šimsa a také Ty; na další si nevzpomínám, ale asi jste to potom poskytli i dalším přátelům z NO). Ani později jsem nikdy ten přepis nešířil. Hodnota toho textu nespočívá v něm samém, a není to jistě ani svědectví o mně (leda jak se mi to selhání SR

zadíralo až do hloubky). Je to ovšem svědectví o době a především o konkrétní situaci v církvi (ani to ovšem teď nemohu dost přesně posoudit, protože momentálně to znění nemám k dispozici, o kazetu jsem přišel při domovní prohlídce, přepis snad někde mám, ale nevím, kde; byl bych rád, kdybys mi to poslal, abych se takto nevyjadřoval o „zajíci v pytli“). – Takže tolik k Tvé formulaci, že jsem „měl nad ním jisté otazníky“, z níž vysuzuji, že máš dnes dojem, že byl odeslán.

Tak zdar a sílu, Jakoubku! Obávám se, že budeš zklamán. A pozdravy Káje !

LvH = H + L